

hiervan zal wel niet gelegen zijn in het rustige plantersbestaan als zoodanig, maar veeleer in de manier, waarop degenen, met het beheer belast, van hun macht gebruik meenen te moeten maken.

Amsterdam, 4 Maart 1924.

I. BAK.

GENEESKUNDIGEN MET VAST SALARIS EN DE VOORUITGANG DER WETENSCHAP.

Collegae-ambtenaren, komt en verblijdt u met mij! Gemeente- en schoolartsen, gestichtsartsen, contróleerenden en gij allen, allen die u verheugt in een vast salaris, geniet van uw welverdiende rust en uw vast salaris; mat uw hersenen niet langer af door studie in boeken of tijdschriften, streef er toch niet meer naar uw wetenschap in haar grilligen gang te volgen, maar blijft bij het oude of vergeet ook dat desnoods, want om uw salaris te verwerven of te behouden is dit alles niet noodig.

Aldus decreeteert bij monde van een harer ambtenaren onze Nederlandsche staat. Zouden wij dan wijzer willen wezen en het beter willen weten dan zij, die gesteld zijn om te waken over ons heil? Dat nooit!... Doch daar ik vrees, dat gij zult meenen, dat door mijn werkkring onder krankzinnigen ook mijn brein lichtelijk beneveld is, wil ik u mededeelen, hoe deze rustbrengende ingeving tot mij gekomen is, opdat gij allen uw voordeel ermee kunt doen.

Vandaag kreeg ik inzage van een brief van een inspecteur der directe belastingen, antwoord op een bezwaarschrift van een collega, die over zijn aanslag gereclameerd had. Dat hij geen gelijk kreeg, was niets bijzonders; men heeft nu eenmaal niet dikwijls gelijk als het de belasting aangaat, maar wat mij bijzonder trof, zóó bijzonder, dat ik niet kan nalaten het wereldkundig te maken, was het volgende:

„Tevens zij vermeld, dat u uwe aangifte toelichtte met de vermelding, dat f 200.— in mindering was gebracht wegens kosten-affrek ter verwerving en behoud der opbrengst (medische tijdschriften, boeken, instrumenten).

Die affrek nu is niet toelaatbaar. *U heeft vast salaris.* Om dit salaris te verwerven of te behouden is die affrek van f 200.— niet noodig. Het zou noodig zijn, indien bij het aangaan van de dienstverhouding tusschen u en uw werkgever het beding was gemaakt, dat u zich door studie enz. op de hoogte van de wetenschappelijke vorderingen en uitkomsten moest stellen. Bij een practiseerend geneesheer is dat geheel anders”.

De brief spreekt voor (of tegen) zichzelf. Ik zal er verder maar niets over zeggen, maar laat dit over aan het oordeel der collegae. Doch wel weet ik, dat ik spoedig op straat zou staan — zonder vast salaris —, als ik — beding of geen beding — de „vorderingen en uitkomsten” onzer wetenschap verwaarloosde, indien ik overigen al neiging daartoe mocht gevoelen.

Venray, St. Anna, 5 Maart 1924.

C. E. VERSÉLEWEL DE WITT HAMER.

DE VEGETARISCHE LEEFWIJZE.

De gedachtenwisseling tusschen DE GROOT en HAGA heeft weer eens enkele principiële vragen in het licht gesteld, waarop hier nog even de aandacht moge worden gevestigd.

Intellectueele vegetariërs trachten vaak hun stelsel een wetenschappelijk manteltje om te hangen. Zoodra men hen met wetenschappelijke argumenten bestrijdt, trekken zij zich in hun ethische burcht terug. Ook HAGA wil de menscheid zedelijk verbeteren door haar vleeschloos te maken. Een gedachtenwisseling hierover in een geneeskundig tijdschrift is ongewenscht en onvruchtbaar.

Dat vleesch (onder zekere voorwaarden) niet *noodig* is als bestanddeel van ons voedsel, zullen zeer vele vleescheters hem willen toegeven. Maar deze planeet zou nog veel minder bewoonbaar zijn, indien wij alleen maar deden, wat noodig is en niets meer.

Tenslotte kan niet genoeg worden herhaald, dat talrijke zoogenaamde vegetariërs (*lacto*-vegetariërs!) met hun gebruik van melk, kaas en eieren vaak meer dierlijk eiwit tot zich nemen dan de matige „carnivoren” onder ons.

's-Gravenhage, 6 Maart 1924.

J. G. SLEESWIJK.

INSULINE-DISTRIBUTIE.

Dezer dagen vernamen wij door de dagbladers, dat een tweetal Utrechtsche artsen een coöperatieve Insuline-verbruiksvereniging hebben opgericht, die met binnen- en buitenlandse insuline-fabrikanten contracten zal afsluiten en aan artsen en patiënt-leden der vereniging insuline zal leveren tegen groothandels-prijs met enkele procenten verhoogd voor administratiekosten. Insuline-berichten komen evenals mededeelingen over nieuwe bismuth- en arsenicumpraeparaten, BAYER's Xⁿ, psychoanalyse enz. het eerst door de dagbladers ter kennis, zoodat het ook geen verwondering behoeft te baren, dat ook dit voornemen niet eerst ter kennis en beoordeeling van deskundigen werd gebracht.

Op den voorgrond stellende, dat ik overtuigd ben van ideëele motieven, die tot de oprichting van zulk een verbruiksvereniging hebben geleid, meen ik toch niet te mogen nalaten daartegen een waarschuwend woord te doen hooren. Als begrijpelijke redenen gelden de hooge kosten der insuline-behandeling, veroorzaakt door den hoogen prijs van het praeparaat, en inderdaad blijkt nu, dat de fabrikanten hun kostprijs wel wat hoog hebben gesteld en gerust tot $\frac{1}{4}$ van den oorspronkelijken prijs konden terugbrengen. Maar wie moeten nu getroffen worden? De distribuanten van insuline, de apothekers, die geen schuld dragen aan den hoogen prijs, maar die, waarschijnlijk toch wel in verband met sociale noodzakelijkheid, opgelcid zijn en de bevoegdheid bezitten, om geneesmiddelen te distribueren. Dat hun daarvoor een bepaalde korting toekomt, voor risico en administratiekosten, ook wanneer het product als zoodanig zonder verdere verwerking of onderzoek wordt afgeleverd, zal wel niemand ontkennen. Wie inlichtingen vraagt in de zakenwereld, zal tot de verbluffende ontdekking komen, dat verkoopers van meubelen, tapijten, toiletartikelen, suikerwaren en zelfs van noodzakelijke levensbehoefden, zooals melk en brood, zich niet tevreden stellen met de winstmarge, die de apotheker ontvangt bij den verkoop van dit en andere fabriekmatig bereide geneesmiddelen. Wie de boeken raadpleegt van een groothandel in geneesmiddelen, waar door den grooten omzet het onkostencijfer naar evenredigheid veel minder is dan in de apotheek, zal zien, dat zelfs daar de administratieve onkosten ongeveer 15 pCt. van het omzetcijfer bedragen.

Waarschijnlijk zal het verdwijnen van insuline uit de apotheek velen koud laten. Voor de meeste apothekers heeft de omzet geen betekenis en waarschijnlijk zal de coöperatieve verbruiksvereniging wel bemerken, dat administreeën geld kost, zoodra de liefhebberij der oprichters bezonken is. Maar in beginsel moet ik front maken tegen deze nieuwe poging om de distributie van geneesmiddelen te verplaatsen buiten de apotheek. Insuline in de verbruiksvereniging, verbandwatten in de manufacturenwinkel, medicinale wateren bij den vischhandelaar, slaapmiddeltjes bij kappers en sigarenwinkeliers, enz. Acht men een stand van bevoegden voor geneesmiddeldistributie onnoodig, laat men dan beginnen de toelating van studeerenden in de pharmacie aan de universiteit stop te zetten, geen examens meer af te nemen en ieder vrijheid te laten geneesmiddelen te verkoopen, liever dan door voortdurende verbrokkeling het apothekersbedrijf alle bronnen voor een behoorlijk bestaan te ontnemen. Indien er een vereniging moet worden opgericht om minder gegoeden ook het gebruik van insuline mogelijk te maken, zullen de apothekers gaarne daartoe medewerken, maar dan zou zulks op geheel anderen weg moeten geschieden dan door een verbruiksvereniging, waarvan wel de gegoeden eenige voordeelen kunnen genieten, daar die toch nimmer het insuline binnen het bereik van on- en minvermogenden kan brengen. Wie philanthropie wil beoefenen, moet daarvoor zelf wat offeren, maar de practische toepassing zijner philanthropie niet ten koste brengen van anderen, in casu de apothekers. Indien een arts, die zelf